

Roczne sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowogardzie za rok 2021

Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowogardzie w roku 2021 r. finansowana była ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na podstawie umowy nr ODD/WTZ/03/2000 zawartej z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie w dniu 27 grudnia 2000 r. W dniu 2 grudnia 2002 r. Powiat Goleniowski zawarł z Zachodniopomorskim Towarzystwem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Nowogardzie umowę nr 8213-9-1/02 dotyczącą Finansowania kosztów Warsztatu Terapii Zajęciowej.

I. Charakterystyka uczestników warsztatu oraz frekwencja w 2021 roku.

W zajęciach warsztatowych w roku 2021 brało udział 36 uczestników.

1. Przedział wiekowy:

21-30 lat - 12 osób,
31-40 lat - 9 osób,
41-50 lat - 9 osób,
51-60 lat - 3 osoby,
61-70 lat- 3 osoby.

2. Płeć:

Żeńska - 15 osób,
Męska - 21 osób.

3. Stopnie niepełnosprawności:

Stopień znaczny - 30 osób,
Stopień umiarkowany - 6 osób.

4. Rodzaje niepełnosprawności:

Schorzenia wiodące:

8 osób - upośledzenie umysłowe,
4 osoby - choroba neurologiczna,
11 osób - choroba psychiczna,
1 osoba - całościowe zaburzenia rozwojowe,
1 osoba - upośledzenie narządu ruchu,
1 osoba - choroba narządu wzroku,
1 osoba - inne, metaboliczne, endokrynologiczna itp.

Schorzenia sprzężone:

1 osoba - choroba neurologiczna, upośledzenie umysłowe,
1 osoba - ze schorzeniami neurologicznymi, z dysfunkcją narządu ruchu,
1 osoba - upośledzenie umysłowe, choroba psychiczna, epilepsja,
1 osoba- upośledzenie umysłowe, epilepsja,
1 osoba- upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe,

1 osoba - choroba psychiczna, choroba układu oddechowego i krążenia,
1 osoba - choroba psychiczna, upośledzenie narządu ruchu, choroba neurologiczna,
1 osoba - upośledzenie umysłowe, inne, metaboliczne, endokrynologiczne,
1 osoba - upośledzenie umysłowe, zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, choroba narządu wzroku.

5. Frekwencja na zajęciach:

- 1) W styczniu 24 osoby, a 7 osób z uwagi na COVID nie brało udziału w zajęciach. W styczniu z WTZ odeszły 2 osoby (w dniu 28.01.2021 r. i w dniu 29.01.2021r.), a 1 została przyjęta (w dniu 29.01.2022r.).
- 2) W lutym 30 osób. W lutym został przyjęty 1 nowy uczestnik (w dniu 01.02.2021 r.).
- 3) W marcu 30 osób.
- 4) W kwietniu 30 osób.
- 5) W maju 30 osób. W maju z WTZ odszedł 1 uczestnik (w dniu 19.05.2021 r.).
- 6) W czerwcu 30 osób. W czerwcu został przyjęty 1 nowy uczestnik (w dniu 07.06.2021 r.)
- 7) W lipcu przerwa wakacyjna.
- 8) W sierpniu 30 osób.
- 9) We wrześniu 30 osób.
- 10) W październiku 31 osób. W dniu 04.10.2021 r. z WTZ odszedł 1 uczestnik, na jego miejsce przyjęto 1 nowego uczestnika w dniu 19.10.2021 r, który opuścił WTZ w dniu 22.10.2021r.
- 11) W listopadzie 30 osób. W listopadzie został przyjęty 1 nowy uczestnik (w dniu 08.11.2021 r.)
- 12) W grudniu 31 osób. W grudniu z WTZ odszedł 1 uczestnik (w dniu 03.12.2021r.) i 1 nowa osoba została przyjęta (w dniu 13.12.2021 r.).

Z uwagi na opuszczenie WTZ przez 6 osób (z powodu choroby, podjęcia pracy, zmiany miejsca zamieszkania i przejścia do ZAZ-u) do udziału w terapii zajęciowej w Warsztacie zostało przyjętych 6 nowych osób, tj.

- w styczniu 2 osoby odeszły, 1 została przyjęta,
- w lutym 1 osoba została przyjęta,
- w maju 1 osoba odeszła,
- w czerwcu 1 osoba została przyjęta,
- w październiku 2 osoby odeszły, 1 została przyjęta,
- w listopadzie 1 osoba została przyjęta,
- w grudniu 1 osoba odeszła, 1 osoba została przyjęta.

W związku z sytuacją pandemiczną w kraju zgodnie z decyzją Wojewody Zachodniopomorskiego działalność Warsztatu w trybie stacjonarnym zawieszona była do 15 lutego 2021 r. Od 16 lutego 2021 r. wznowiono działalność WTZ w trybie stacjonarnym. Z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne oraz na obawy o zagrożenie zdrowia i życia zgłaszane przez opiekunów uczestników, wprowadzono zajęcia w trybie zdalnym. Praca zdalna prowadzona była z osobami, które ze względu na słabą odporność organizmu i oczekiwanie na przyjęcie szczepionki przeciw Covid-19 nie mogły uczestniczyć w zajęciach stacjonarnych.

Ponadto zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U Nr 63 poz. 586 i 587 ze zm.) w okresie obowiązywania stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 przekroczenie terminów dopuszczalnej nieobecności uczestnika warsztatu na zajęciach nie mogło stanowić podstawy do wykreślenia tego uczestnika z listy uczestników warsztatu terapii zajęciowej.

Uczestnicy WTZ w roku 2021 brali aktywny udział w zajęciach warsztatowych. Terapia i rehabilitacja przebiegała w trybie stacjonarnym, gdzie podopieczni wspólnie rozwijali swoje talenty, ćwiczyli umiejętności społeczne i zawodowe, integrowali się i rehabilitowali, a także w systemie niestacjonarnym, poprzez który uczestnicy realizowali indywidualny program rehabilitacji zgodnie z opracowanym przez terapeutów planem pracy zdalnej. W ciągu roku zachowany był limit 30 uczestników miesięcznie.

II. Charakterystyka poszczególnych pracowni.

1. Pracownia poligraficzno-komputerowa.

Pracownia jest przeznaczona dla 6 uczestników. W trakcie okresu sprawozdawczego pracownię opuściły 4 osoby i do pracowni przyjęto 4 osoby. Biorąc pod uwagę rotację uczestników pomiędzy pracowniami, odejścia i przyjęcia nowych osób do WTZ zajęcia w pracowni poligraficzno-komputerowej prowadzone były dla 10 uczestników. Wg stanu na 31.12.2021 r. pracownia liczyła 6 uczestników.

W zajęciach brały udział osoby:

- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą neurologiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, w tym schorzenia inne,
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, całościowym zaburzeniem rozwojowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, chorobą słuchu, chorobą narządu wzroku,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną.

W styczniu 2021 roku 1 z uczestników pracowni, mieszkaniec Nowogardu zaprzestał dalszej terapii z powodu braku efektów i rokowań w rehabilitacji zawodowej i społecznej, co było spowodowane pogarszającym się stanem zdrowia i opuścił WTZ. Jego miejsce zastąpił uczestnik z pracowni gospodarstwa domowego, ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, w tym schorzenia inne, natomiast do pracowni gospodarstwa domowego został przyjęty nowy uczestnik WTZ.

W drugiej połowie maja uczestnik mieszkający w Mieszewie w Powiecie Łobeskim złożył rezygnację z uczestnictwa w terapii z powodu podjęcia pracy. Jego miejsce zastąpiła osoba nowo przyjęta do WTZ, zamieszkująca gminę Nowogard, ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym.

Uczestniczka pracowni, która posiada duże zdolności artystyczne, wykazała chęć rozwijania swojego potencjału w pracowni plastycznej i w sierpniu została do niej przeniesiona. Jej miejsce zajęła osoba z pracowni plastycznej, ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną, która wyrażała duże chęci zmiany pracowni na poligraficzno-komputerową, chcąc nauczyć się obsługi i pracy przy komputerze.

W grudniu uczestnik mieszkający w Mechowie w Powiecie Gryfickim złożył rezygnację z dalszego uczestnictwa w zajęciach z powodu podjęcia terapii w innej placówce. Do grupy dołączyła nowo przyjęta uczestniczka WTZ, mieszkanka Nowogardu ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną.

Zgodnie z indywidualnymi programami rehabilitacji i terapii w pracowni poligraficzno-komputerowej realizowano zadania:

W pierwszym półroczu 2021 roku:

1). Rozwijanie zaradności osobistej:

- wdrażanie procedur w teorii i praktyce dbania o higienę osobistą związaną z obostrzeniami dotyczącymi Covid-19,
- dbanie o wygląd zewnętrzny,
- utrzymanie czystości w pracowni,
- dbanie o porządek i higienę na własnym stanowisku pracy,
- usamodzielnienie w podstawowych czynnościach domowych.

2). Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- przestrzeganie regulaminu WTZ i planu dnia pracy,
- kształtowanie nawyku przestrzegania dyscypliny pracy (punktualność, planowanie),
- odpowiedni stosunek do obowiązków (dyscyplina, odpowiedzialność za powierzone zadania),
- organizacja stanowiska pracy,
- motywowanie do realizacji programu rehabilitacji podczas pracy zdalnej (karty pracy, uczestnictwo w wideorozmowach),
- nauka samodzielnego rozwiązywania problemów,
- dokonywanie prawidłowych wyborów.

3). Rehabilitacja w pracowni poligraficzno-komputerowej:

a) komputer jako narzędzie pracy:

- przestrzeganie regulaminu pracowni poligraficzno-komputerowej oraz zasad BHP – zachowanie bezpieczeństwa na stanowisku pracy,
- prawidłowe uruchomienie zestawu komputerowego,
- szanowanie cudzej własności intelektualnej i pracy innych użytkowników komputerów.

b) elementy komputera i ich funkcje. Nabywanie, utrwalanie umiejętności obsługi oraz podłączenia sprzętu multimedialnego kompatybilnego z komputerem:

- wskazywanie podstawowych elementów zestawu komputerowego i omówienie ich przeznaczenia (drukarka, skaner, rzutnik multimedialny, głośniki),
- omawianie najważniejszych elementów budowy wewnętrznej komputera.

c) sposoby komunikowania się z komputerem w środowisku Windows:

- utrwalenie pojęć: program, oprogramowanie, system operacyjny, środowisko pracy, dokument,

- charakterystyka najważniejszych elementów środowiska Windows: okno, pulpit, ikony, przyciski, pasek zadań,
- klasyfikowanie typów okien i omawianie ich budowy oraz przeznaczenia,
- interpretowanie komunikatów systemu operacyjnego,
- zarządzanie plikami i folderami w systemie Windows,
- tworzenie folderów,
- kopiowanie i przenoszenie plików do folderów,
- wykonanie operacji usuwania plików lub folderów.

4). Trening ekonomiczny:

- rozpoznawanie nominałów,
- poznawanie wartości pieniądza,
- ćwiczenia orientacji w dochodach i wydatkach,
- trening oszczędzania na wyznaczony cel.

W drugim półroczu 2021 roku:

1). Rehabilitacja społeczna:

- trening pozytywnego myślenia, utrzymania wiary w siebie,
- trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za samodzielnie dokonywane wybory i podejmowane decyzje,
- utrwalenie właściwego stosunku do przełożonych,
- kształtowanie umiejętności komunikacji interpersonalnej,
- uświadomienie wartości i znaczenia pracy,
- praca nad emocjami (nauka panowania nad negatywnymi emocjami),
- wzmacnianie umiejętności samodzielnego podejmowania racjonalnych decyzji.

2). Rehabilitacja w pracowni poligraficzno-komputerowej:

a) nabywanie i rozwijanie umiejętności obsługi programów:

- Microsoft Word,
- Microsoft Excel,
- Microsoft Power Point,
- Paint,
- obsługa programów multimedialnych.

b) przeglądarka internetowa źródłem wiedzy:

- przypomnienie ogólnych zasad dotyczących przeglądarki internetowej,
- otwieranie stron WWW, adresu URL, witryn internetowych.

c) praktyczne wykorzystywanie zasobów Internetu podczas pracy:

- wyszukiwanie informacji korzystając z przeglądarki internetowej,
- korzystanie ze stron edukacyjnych,

- pozyskiwanie plików graficznych i muzycznych,
- korzystanie z poczty internetowej (odbieranie, wysyłanie plików).

d) ćwiczenia wspomagające rozwój intelektualny uczestnika:

- kaligrafia,
- zajęcia usprawniające logiczne myślenie,
- ćwiczenia motoryki małej,
- zadania matematyczne,
- ortografia,
- praca z tekstem.

3). Trening ekonomiczny:

- kształtowanie umiejętności oszczędzania,
- planowanie wydatków,
- samodzielne dokonywanie zakupów.

4). Kontakt z rodziną:

Kontakt z rodziną odbywa się według potrzeb. Rozmowy dotyczą nieobecności uczestników, ich zachowania, stanu zdrowia, a także wyjazdów i uroczystości.

- kontakt telefoniczny,
- listowny,
- osobisty.

2. Pracownia plastyczna.

Pracownia jest przeznaczona dla 6 uczestników. W trakcie okresu sprawozdawczego pracownię opuściły 2 osoby i do pracowni przyjęto 2 osoby. Biorąc pod uwagę rotację uczestników pomiędzy pracowniami, odejścia i przyjęcia nowych osób do WTZ zajęcia w pracowni plastycznej prowadzone były dla 8 uczestników. Wg stanu na 31.12.2021 r. pracownia liczyła 6 uczestników.

W zajęciach brały udział osoby:

- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, chorobą słuchu, chorobą narządu wzroku,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym,
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, chorobą psychiczną i epilepsją,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym i chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, epilepsją,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną.

W styczniu 2021 roku 1 uczestniczka pracowni plastycznej podjęła zatrudnienie w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Goleniowie. Jej miejsce zajął nowo przyjęty do WTZ uczestnik z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, zamieszkujący gminę Nowogard.

W związku z faktem, że 1 uczestniczka pracowni, ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną, wyrażała dużą chęć nauki obsługi i pracy przy komputerze, w sierpniu została przeniesiona do pracowni poligraficzno-komputerowej. Jej miejsce zajęła osoba z pracowni poligraficzno-komputerowej, ze znacznym stopniem niepełnosprawności z upośledzeniem umysłowym, chorobą słuchu oraz chorobą narządu wzroku, która już wcześniej z wielką chęcią uczestniczyła w dodatkowych zajęciach plastycznych wykazując się dużymi umiejętnościami manualnymi.

Zgodnie z indywidualnymi programami rehabilitacji i terapii w pracowni plastycznej zrealizowano zadania:

W pierwszym półroczu 2021 roku.

1). Rozwijanie zaradności osobistej:

- wyrabianie nawyku przestrzegania zasad higieny osobistej i bezpieczeństwa (podstawowe zasady),
- profilaktyki zdrowotnej w czasie panującej pandemii),
- dbanie o porządek i czystość w pracowni,
- rozwijanie umiejętności związanych z ubieraniem się (dobór odzieży do pory roku),
- usamodzielnienie w podstawowych czynnościach domowych (zamiatanie i mycie podłogi, ścieranie kurzy),
- utrwalenie nawyków dbania o higienę osobistą (pielęgnacja paznokci, higiena podczas miesiączki).

2). Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- kształtowanie prawidłowych zachowań w czasie pracy (samodzielność i proszenie o pomoc, wytrwałość w wykonywaniu zadań i doprowadzanie zadania do końca, dbałość o poprawne wykonanie zadania w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym),
- przestrzeganie regulaminu WTZ i planu dnia pracy,
- kształtowanie nawyku przestrzegania dyscypliny pracy (punktualność, planowanie),
- organizacja stanowiska pracy,
- ćwiczenie koncentracji oraz odreagowanie złych napięć,
- zwiększenie tempa pracy,
- zachęcanie i motywowanie do realizacji programu rehabilitacji w formie zdalnej i stacjonarnej (karty pracy).

3). Rehabilitacja w pracowni plastycznej.

a) utrwalanie i poznawanie różnorodnych form plastycznych (papieroplastyka):

- szkicowanie ołówkiem, malowanie kredkami ołówkowymi, świecowymi i pastelami,
- wyklejanie obrazów na desce kulkami z bibuły, skóry i kolorowych gazet,
- malowanie farbami plakatowymi, witrażowymi, akwarelą,
- wykonywanie ozdób z wikliny papierowej,
- wyklejanie obrazów diamentami,

- modelowanie i lepienie z masy solnej, modeliny i plasteliny,
- wykonywanie ozdób świątecznych z bibuły oraz krepy,
- wykonywanie kartek okolicznościowych (Wielkanoc).

b) warsztat krawiecki:

- zapoznanie się i utrwalenie znajomości przyborów i narzędzi w pracowni,
- wycinanie kształtów z materiału według wzoru (kwiaty, gwiazdy, listki),
- nauka podstawowych ściegów ręcznych,
- zszywanie uszkodzonej części odzieży.

c) dodatkowe zajęcia:

rozmowy z uczestnikami na temat organizacji czasu wolnego, skutecznego radzenia sobie ze stresem.

W drugim półroczu 2021 roku:

1). Rehabilitacja społeczna:

- kształtowanie umiejętności komunikacji interpersonalnej,
- praca nad emocjami (nauka panowania nad negatywnymi emocjami),
- wzmacnianie umiejętności samodzielnego podejmowania racjonalnych decyzji,
- stosowanie form grzecznościowych adekwatnych do sytuacji.

2). Rehabilitacja w pracowni plastycznej:

Utrwalanie i poznawanie różnorodnych form plastycznych:

a) rysunek:

- szkicowanie ołówkiem,
- rysowanie kredkami ołówkowymi, pastelami i węglem.

b) rzeźba:

- masy plastyczne (masa solna, modelina, plastelina),
- recykling (obklejanie butelek plastikowych masą solną).

c) dekoratorstwo i zdobnictwo:

- wyklejanie obrazów na desce kulkami z bibuły, skóry i kolorowych gazet,
- tworzenie stroików świątecznych (Dzień Wszystkich Świętych),
- wykonywanie kartek bożonarodzeniowych,
- wykonywanie oraz zdobienie bombek choinkowych,
- collage- wyklejanie, wycinanie, wydzieranie z papieru.

Warsztat krawiecki:

- utrwalanie podstawowych ściegów ręcznych,
- kolorystyczny dobór nici do tkaniny,
- przyszywanie guzików,
- nawlekanie koralików.

3). Trening ekonomiczny:

- kształtowanie umiejętności oszczędzania,
- planowanie wydatków, oszczędne gospodarowanie budżetem oraz wydawanie pieniędzy,
- rozróżnianie nominałów pieniądza,
- orientacja w cenach niezbędnych produktów.

4). Kontakt z rodziną:

- kontakt telefoniczny,
- listowny,
- osobisty.

Stały kontakt telefoniczny z uczestnikiem i jego rodziną. Na bieżąco omawiano potrzeby uczestnika, a w odpowiedzi udzielano konkretnej pomocy oraz wskazówek dotyczącej terapii. Rozmowy miały charakter serdecznych pogawędek.

3. Pracownia manualno-ruchowa.

Pracownia jest przeznaczona dla 6 uczestników. Zajęcia w pracowni manualno-ruchowej w trakcie roku 2021 prowadzone były dla 6 uczestników. Wg stanu na 31.12.2021 r. pracownia liczyła 6 uczestników. W zajęciach brały udział osoby:

- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, ze schorzeniami neurologicznymi i dysfunkcją narządu ruchu,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem narządu ruchu,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą neurologiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą neurologiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną.

Zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii w pracowni manualno-ruchowej realizowano zadania:

W pierwszym półroczu 2021 roku:

1). Rozwijanie zaradności osobistej oraz zwiększenie samodzielności w zakresie wykonywania czynności życia codziennego:

- wyrabianie nawyku przestrzegania zasad higieny osobistej i bezpieczeństwa (podstawowe zasady profilaktyki zakażeń) w czasie panującej pandemii koronawirusa,
- usamodzielnianie w podstawowych czynnościach domowych, tj. zamiatanie, mycie podłogi,
- podlewanie kwiatów,
- wyrabianie nawyku dbania o porządek w swoim najbliższym otoczeniu: np. odnoszenie po sobie naczyń, wycieranie stołu, wynoszenie śmieci,
- ćwiczenia samodzielnego przygotowania prostego posiłku,
- trening estetycznego spożywania posiłku (doskonalenie czynności posługiwania się sztućcami),

- dbanie o czystość ciała i odzieży zachowując schludny wygląd,
- kształtowanie umiejętności samodzielnego zapinania guzika, zamka błyskawicznego,
- trening samodzielnego ubierania i zdejmowania odzieży wierzchniej,
- kształtowanie nawyku dbania o ubiór (składanie, odwieszanie odzieży),
- trening pisania (podpisywanie się imieniem i nazwiskiem).

2). Rehabilitacja w pracowni manualno-ruchowej (w formie zdalnej i stacjonarnej).

a) arteterapia:

- rysowanie kredkami, ołówkiem, pastelami, kredą,
- papieroplastyka, kartki okolicznościowe, laurki,
- wydzieranie, rwanie i zagniatanie papieru,
- wyklejanie bibułą, plasteliną,
- malowanie farbami.

b) ćwiczenia motoryki małej:

- ćwiczenia graficzne (np. pisanie po śladzie, rysowanie szlaczków literopodobnych w liniaturze),
- kształtowanie umiejętności podpisywania się imieniem i nazwiskiem,
- ćwiczenia percepcji wzrokowej (np. pisanie tekstu na komputerze, nawlekanie koraliki).

c) ćwiczenia, zadania usprawniające logiczne myślenie:

- karty pracy,
- układanie puzzli, klocków,
- układanie figur wg. wzoru.

d) zajęcia dodatkowe:

rozmowy z uczestnikami na temat panującej epidemii koronawirusa (zasady, bezpieczeństwo, profilaktyka), organizacji czasu wolnego, radzenia sobie w sytuacjach stresowych (kształtowanie umiejętności skutecznego radzenia sobie ze stresem).

3). Rehabilitacja społeczna (socjalizacja):

- zachęcanie i motywowanie do realizacji indywidualnego programu rehabilitacji podczas pracy
- zdalnej (karty pracy- teczka),
- wiara we własne siły, możliwości pokonywania lęku przed nowym i nieznanym (praca zdalna),
- nauka pozawerbalnego porozumiewania się z otoczeniem, komunikowania potrzeb, chęci,
- kształtowanie odpowiedniego zachowania się w stosunku do kolegów i koleżanek,
- umiejętne radzenie sobie ze stresem i frustracją, niwelowanie zachowań agresywnych wobec innych i samego siebie (autoagresja),
- motywowanie do nawiązywania kontaktów interpersonalnych z osobami z najbliższego otoczenia,

- zachęcanie do niesienia pomocy osobą, które jej potrzebują,
- wpajanie zwrotów grzecznościowych,
- przestrzeganie zasad i reguł życia społecznego.

W drugim półroczu 2021 roku:

1). Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- wdrażanie do przestrzegania dyscypliny pracy,
- wyrabianie odpowiedniego stosunku do powierzonych zadań (odpowiedzialność za wykonanie zadania),
- wyrabianie odpowiedniego stosunku do obowiązków,
- wpajanie zakazów, nakazów i obostrzeń obowiązujących w pracowni (placówce),
- egzekwowanie odpowiedniego zachowania, działania mającego na celu dostosowania się do poleceń przełożonych,
- kształtowanie nawyku dokładności, staranności i wytrwałości w pracy,

Nabywanie umiejętności samodzielnej pracy:

- organizacja pracy zgodnie z harmonogramem dnia,
- kształtowanie umiejętności utrzymania samodyscypliny,
- wyrabianie nawyku systematyczności.

2). Rehabilitacja w pracowni manualno-ruchowej:

- usprawnianie funkcji wzrokowej (np. wyodrębnianie różnic w obrazkach, uzupełnienie braków we wzorach),
- ćwiczenia na sprawność grafomotoryczną (np. kopiowanie rysunków, labirynty, malowanki),
- trening ponoszenia odpowiedzialności za siebie i swoje stanowisko pracy,
- wyrabianie staranności i poczucia estetyki.

a) arteterapia:

- rysowanie kredkami, pastelami,
- papieroplastyka, kartki okolicznościowe, laurki,
- wydzieranie z papieru,
- wyklejanie bibułą, plasteliną,
- malowanie farbami,
- tworzenie wyrobów okolicznościowych.

b) ćwiczenia motoryki dużej:

- kształtowanie prawidłowej postawy ciała,
- udział w zajęciach sportowych, w gimnastyce porannej.

c) zajęcia dodatkowe:

- ćwiczenia koncentracji uwagi,
- wpajanie podstawowych danych osobowych,
- praca nad poprawną pisownią.

3). Rehabilitacja społeczna (socjalizacja):

- rozwój umiejętności intelektualnych (zachęcanie do uczestnictwa w zajęciach integracyjnych, sportowych),
- nauka pracy w grupie,
- budowanie poczucia przynależności do grupy,
- kształtowanie odpowiedniego zachowania się w stosunku do kolegów i koleżanek,
- wpajanie zwrotów grzecznościowych,
- niwelowanie używania wulgaryzmów, zwrotów obraźliwych powszechnie nietolerowanych,
- praca nad emocjami (nauka panowania nad negatywnymi emocjami),
- motywowanie do nawiązywania więzi, przyjaźni i integracji z otoczeniem,
- wyrabianie śmiałości w spontanicznym wypowiedaniu się, w różnych sytuacjach.

4). Trening ekonomiczny:

- kształtowanie świadomości oszczędzania,
- trening racjonalnego planowania wydatków,
- kształtowanie umiejętności odróżniania i nazywania poszczególnych banknotów i monet,
- kojarzenie konkretnego artykułu z odpowiednim sklepem.

5). Kontakt z rodziną:

Wymiana informacji odbywa się w formie korespondencyjnej, telefonicznej i osobistej. Rozmowy dotyczyły nieobecności uczestnika, dojazdów na zajęcia i zaplanowanych przedsięwzięć. Poruszana była również kwestia stanu zdrowia uczestnika. Dialog dotyczył także wydatków i zgromadzonych środków pieniężnych w kasie oszczędnościowej uczestnika otrzymywanych w ramach treningu ekonomicznego.

4. Pracownia stolarska.

Pracownia jest przeznaczona dla 6 uczestników. Zajęcia w pracowni stolarskiej w trakcie roku 2021 prowadzone były dla 6 uczestników. Wg stanu na 31.12.2021 r. pracownia liczyła 6 uczestników. W zajęciach brały udział osoby:

- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną, chorobą układu oddechowego i krążenia,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą narządu wzroku,
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną, upośledzeniem narządu ruchu i chorobą neurologiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym.

Zgodnie z indywidualnymi programami rehabilitacji i terapii w pracowni stolarskiej realizowano zadania:

W pierwszym półroczu 2021 roku:

Praca zdalna z uczestnikami, wsparcie instruktażowe telefoniczne. Karty pracy: polonistyczna, matematyczna, plastyczna, techniczna. Wymiana teczek odbywała się raz w tygodniu.

Uczestnicy zostali zaopatrzeni w zestaw modelarski do ręcznego wycinania piłą szablonów w drewnie oraz niezbędne materiały do obróbki, skręcania i malowania drewna. Treningi prowadzone w ramach pracowni uczyły i rozwijały komunikację, kształtowały odpowiedzialność za powierzone zadania, a w konsekwencji wzmacniały samorządność i poczucie sprawczości uczestnika. Dostarczyły również odczucie satysfakcji z wykonanej pracy.

1). Utrwalanie i podtrzymanie zasad BHP i ppoż.:

- poznanie i podtrzymanie zapoznanych przepisów oraz zasad bezpieczeństwa higieny pracy i ppoż. w zakresie niezbędnym w czasie wykonywania zadań w pracowni stolarskiej,
- nabycie umiejętności wykonywania pracy w sposób bezpieczny dla siebie i innych osób,
- postępowania w sytuacjach awaryjnych oraz udzielenia pomocy osobie, która uległa wypadkowi.

2). Doskonalenie i podtrzymanie sprawności manualnych poprzez wykonywanie prac ręcznych:

- rozróżnianie i dobór odpowiedniego narzędzia do wykonywanej pracy,
- nabywanie umiejętności obsługi sprzętu stolarskiego,
- nabywanie umiejętności obsługi maszyn warsztatowych,
- nabywanie umiejętności toczenia i obróbki drewna,
- nabywanie umiejętności posługiwania się sprzętem ręcznym (piła ręczna, imadło, wkrętarki, klucze, dłuta, świdry, materiały ściernie),
- wycinanie elementów drewnianych,
- łączenie elementów za pomocą kleju, śrub, gwoździ lub zszywek,
- szlifowanie,
- heblowanie,
- lakierowanie, bejcowanie lub malowanie powierzchni drewnianych,
- wykonywanie ozdób z drewna,
- nabywanie umiejętności przeznaczenia naturalnych i chemicznych środków stosowanych w stolarstwie takich jak: pokosty, lakiery, kleje, bejce, farby,
- wykonywanie drobnych przedmiotów gospodarstwa domowego,
- nabywanie umiejętności barwienia drewna,
- nabywanie umiejętności montażu gotowych elementów poprzez różne techniki,
- nabywanie umiejętności wycinania kształtów okolicznościowych, tworzenie ramek, karmników, lampionów,
- tworzenie półproduktów do dalszej obróbki w innych pracowniach.

3). Doskonalenie sprawności manualnych poprzez:

- korygowanie i kompensowanie braków w zależności od indywidualnych potrzeb uczestnika,

- usprawnianie koordynacji wzrokowo–ruchowej oraz przygotowanie do samodzielnego wykonywania zadań,
- łączenie elementów konstrukcyjnych,
- łączenie różnych materiałów za pomocą kleju, śrub, gwoździ lub zszywek,
- projektowanie wzorów i konstruowanie przedmiotów z drewna,
- poprawne trzymanie narzędzi i posługiwanie się nimi,
- nanoszenie wymiarów,
- barwienie drewna,
- trasowanie,
- montaż gotowych elementów poprzez różne techniki,
- drobne naprawy,
- wypalanie w drewnie,
- wycinanie kształtów,
- tworzenie: ramek, donic na kwiaty, karmników, lampionów,
- tworzenie półproduktów do dalszej obróbki w innych pracowniach,
- utrzymanie porządku wokół placówki WTZ (koszenie trawy, sprzątanie, utrzymanie we właściwej kondycji sprzętu i architektury ogrodowej).

4). Przygotowanie uczestników do życia w środowisku społecznym:

- przestrzeganie zasad BHP i ppoż.,
- profilaktyka oraz zasady postępowania w czasie pandemii,
- rozbudzenie poczucia przynależności do społeczności lokalnej,
- rozwijanie umiejętności współpracy i współżycia z innymi ludźmi,
- kształtowanie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem,
- wykorzystywanie umiejętności werbalnych i pozawerbalnych,
- wdrażanie do kulturalnego, społecznie akceptowanego sposobu życia, eliminowanie zachowań niepożądanych.

5). Udział w treningu ekonomicznym:

- zarządzanie pieniędzmi,
- poznanie wartości pieniądza,
- trening planowania wydatków,
- trening samodzielnych zakupów,
- trening umiejętności oszczędzania.

6). Kontakt z rodziną:

- kontakt telefoniczny,
- kontakt listowny,
- rozmowy indywidualne,
- poradnictwo,
- konsultacje.

Rozmowy dotyczyły planowanych zadań, przedsięwzięć, nieobecności oraz postępów w procesie rehabilitacji i terapii.

W drugim półroczu 2021 roku:

1). Podtrzymanie i utrwalenie zasad BHP i ppoż.:

- utrwalanie zasobów wiedzy z zakresu bezpieczeństwa higieny pracy i ppoż.,
- nabycia umiejętności wykonywania pracy w sposób bezpieczny dla siebie i innych osób,
- postępowania w sytuacjach awaryjnych oraz udzielenia pomocy osobie, która uległa wypadkowi.

2). Doskonalenie i podtrzymanie zakresu zajęć technicznych:

- nabywanie umiejętności obsługi sprzętu stolarskiego,
- nabywanie umiejętności ręcznej obróbki drewna,
- nabywanie umiejętności posługiwania się sprzętem ręcznym (piła ręczna, imadło, wkrętarki, klucze, dłuta, świdry, materiały ściernie),
- wycinanie elementów drewnianych,
- łączenie elementów za pomocą kleju, śrub, gwoździ,
- szlifowanie,
- lakierowanie, bejcowanie lub malowanie powierzchni drewnianych,
- wykonywanie ozdób z drewna,
- nabywanie umiejętności barwienia drewna,
- nabywanie umiejętności montażu gotowych elementów poprzez różne techniki,
- nabywanie umiejętności wycinania kształtów okolicznościowych,
- utrzymanie porządku wokół placówki WTZ (koszenie trawy, sprzątanie, utrzymanie we właściwej kondycji sprzętu i architektury ogrodowej).

3). Wdrażanie do praktycznego zastosowania zasad etyki życia codziennego, społecznego oraz rozwijanie zaradności osobistej:

- profilaktyka oraz zasady postępowania w czasie pandemii,
- trening prawidłowej komunikacji wewnątrzrodzinnej,
- kształtowanie i podtrzymanie nawyku utrzymania porządku,
- kształtowanie świadomości ekologicznej i zachowań proekologicznych,
- trening przestrzegania zasad kultury osobistej,
- kształtowanie umiejętności porozumiewania się,
- kształtowanie koncentracji,
- kształtowanie cierpliwości i wytrwałości oraz poczucia odpowiedzialności,
- trening wdrażania efektu zadowolenia z własnej pracy,
- trening dokonywania właściwego wyboru,
- trening zachowania higieny osobistej.

4). Udział w treningu ekonomicznym:

- zarządzanie pieniędzmi,

- trening planowania wydatków,
- trening samodzielnych zakupów,
- trening umiejętności oszczędzania.

5). Kontakt z rodziną:

- kontakt telefoniczny,
- kontakt listowny,
- indywidualne rozmowy,
- poradnictwo,
- konsultacje,

Rozmowa dotyczyła planowanych i zrealizowanych działań.

6). Zajęcia pedagogiczno-rewalidacyjne:

- usprawnianie funkcji percepcyjno-motorycznych,
- doskonalenie procesu pisania i czytania,
- rozwijanie myślenia arytmetycznego, utrwalanie wiadomości i umiejętności również w zakresie języka polskiego, podstawowej wiedzy o świecie, wiedzy przyrodniczej,
- ćwiczenia usprawniające koncentrację uwagi,
- ćwiczenia plastyczne, twórczość własna, kolorowanie.

5. Pracownia gospodarstwa domowego.

Pracownia jest przeznaczona dla 6 uczestników. W trakcie okresu sprawozdawczego pracownię opuściły 3 osoby i do pracowni przyjęto 3 osoby. Biorąc pod uwagę rotację uczestników pomiędzy pracowniami, odejścia i przyjęcia nowych osób do WTZ zajęcia w pracowni gospodarstwa domowego prowadzone były dla 9 uczestników. Wg stanu na 31.12.2021 r. pracownia liczyła 6 uczestników.

W zajęciach brały udział osoby:

- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, w tym inne schorzenia,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą neurologiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym,
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, całościowym zaburzeniem rozwojowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, w tym schorzenia inne.

W styczniu 1 uczestnik pracowni, ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, w tym schorzenia inne, został przeniesiony do pracowni poligraficzno-komputerowej. W lutym terapię w pracowni rozpoczął nowo przyjęty do WTZ uczestnik,

mieszkaniec Nowogardu ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną. W październiku ten sam uczestnik zrezygnował z dalszego uczestnictwa w terapii z powodu braku chęci udziału w zajęciach. W tym samym miesiącu terapię podjęła nowo przyjęta do WTZ osoba, zamieszkująca gminę Nowogard, która ze względu na brak adaptacji, także w październiku zaprzestała uczestnictwa w zajęciach. W listopadzie jej miejsce zajął nowo przyjęty uczestnik do WTZ, z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną, mieszkający w Nowogardzie.

Zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii w pracowni gospodarstwa domowego realizowano zadania:

W pierwszym półroczu 2021 roku:

1). Rozwijanie zaradności osobistej:

- samoobsługa w zakresie higieny osobistej,
- prace porządkowe,
- przygotowywanie posiłków,
- dokonywanie zakupów,
- pełnienie dyżurów,
- wyrabianie dyscypliny,
- przestrzeganie regulaminu pracy.

2). Rozwijanie umiejętności zawodowych:

- rozwijanie umiejętności, wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- przygotowanie do życia w środowisku społecznym, m.in. poprzez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywanie wyborów,
- rozwijanie umiejętności przy zastosowaniu różnych metod w pracowni gospodarstwa domowego, tj. trening umiejętności pracy w zespole i współodpowiedzialności za wykonywane zadania, rozwijanie motywacji i tempa pracy, ćwiczenia wytrwałości i odpowiedzialności, doprowadzenia powierzonego zadania do końca, utrwalanie umiejętności przygotowania prostych posiłków.

3). Doskonalenie umiejętności zawodowych w pracowni gospodarstwa domowego:

- podtrzymywanie i wyrabianie samodzielności w zakresie przygotowania posiłków, zachowanie,
- czystości i wykonywania powierzonych obowiązków,
- wyrabianie umiejętności pracy w grupie,
- kształtowanie systematyczności i obowiązkowości,
- przestrzeganie przepisów BHP,
- nauka posługiwania się prostymi narzędziami i przyborami kuchennymi,
- sprzątanie, zmywanie, gotowanie, smażenie, pranie, pieczenie, prasowanie zgodnie z obowiązującymi zasadami higienicznymi i sanitarnymi z zastosowaniem środków do tego przeznaczonych (detergenty, środki do dezynfekcji i ochrony),

- korzystanie z przepisów kulinarnych,
- planowanie jadłospisów- właściwy dobór i łączenie składników,
- kształtowanie umiejętności przygotowania stanowiska pracy i dbania o zachowanie przy nim czystości,
- nabywanie i utrwalanie umiejętności samodzielnego nakrywania do stołu, doboru odpowiednich sztućców, estetycznego podawania pieczywa, dekoracji stołu,
- rozwój intelektualny uczestnika (karty pracy- kaligrafia, zajęcia usprawniające logiczne myślenie, koordynacja wzrokowo-ruchowa, ćwiczenia motoryki małej-praca zdalna).

W drugim półroczu 2021 roku:

1). Rehabilitacja społeczna:

- kształtowanie postaw i zachowań, które będą sprzyjać integrowaniu się osób niepełnosprawnych z pełnosprawnymi,
- trening podstawowych umiejętności komunikacji społecznej,
- utrzymywanie relacji interpersonalnych,
- praca nad własnymi emocjami i ich kontrolą,
- trening rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich,
- wiara we własne siły i możliwości w pokonywaniu lęku przed nowymi wyzwaniami.

2). Rehabilitacja w pracowni gospodarstwa domowego:

- wyrabianie nawyków higienicznych i estetycznych podczas wykonywania czynności kulinarnych,
- dbanie o higienę i porządek otoczenia z użyciem środków chemicznych stosowanych w kuchni w czasie reżimu sanitarnego,
- rozwijanie nawyku zakładania odzieży ochronnej, zwracanie uwagi na estetykę i czystość odzieży własnej,
- kształtowanie umiejętności wykonywania trudniejszych czynności kulinarnych tj. smażenie, formowanie (np. pulpetów, kotletów), odmierzanie składników, przyprawianie potraw,
- obsługa sprzętu (zmywarki, kuchenki mikrofalowej, czajnika bezprzewodowego, żelazka, tosterka, maszynki elektrycznej, miksera),
- nauka przygotowania posiłków na specjalne okazje np. urodziny, święta,
- nabywanie i utrwalanie umiejętności samodzielnego nakrywania do stołu, doboru odpowiednich sztućców, estetycznego podawania potraw,
- wzrost wiedzy na temat planowania posiłków, układania jadłospisów,
- zapoznanie się z zasadami prawidłowego przechowywania żywności,
- nauka dbania o czystość otoczenia WTZ (zamiatanie, grabienie trawy, plewienie),
- nauka dbania o czystość środowiska mieszkalnego (mycie okien, mycie podłóg, ścieranie kurzu),
- zwracanie uwagi na przestrzeganie regulaminu obowiązującego w pracowni i WTZ.

3).Trening ekonomiczny:

- kształtowania umiejętności oszczędzania,
- analiza możliwości finansowych,
- planowanie wydatków.

4). Kontakt z rodziną:

- kontakt listowny,
- kontakt telefoniczny.

Na bieżąco omawiane były potrzeby uczestnika, jego problemy dnia codziennego, nieobecności i wizyty lekarskie. W odpowiedzi udzielane były wskazówki i porady dotyczącej terapii w pracowni jak i samodzielnej pracy uczestnika w domu.

II. Indywidualna rehabilitacja ruchowa.

1. Uczestnik 1

Uczestnik po urazie czaszkowo-mózgowym (2013) z następstwem niedowładu czterokończynowego z przewagą w kończynach dolnych oraz dyzartrią. Uraz wielonarządowy-upadek z 10m na str. prawą. Neuropatia nn. kkd. Chód bociani (z bad. EMG – IV 2015 – cechy ciężkiego uszkodzenia obu nerwów strzałkowych oraz w stopniu mniejszym piszczelowych bardziej po stronie prawej). Uszkodzenie mózdzku. Nadciśnienie tętnicze.

1). **Cel rehabilitacji:** poprawienie funkcji chodu zwłaszcza w fazie przetaczania stopy, poprawa ruchomości st. skokowych z naciskiem na aktywizowanie mięśni prostowników i prozatorów stóp, pobudzanie i stymulacja kkd, poprawa równowagi i koordynacji ruchowej. Zlikwidowanie szumów w uszach, walka z nadwagą.

2). **Metody:** neuromobilizacja, ćwiczenia wzmacniające mm. posturalne, wzorce PNFu, Bobath, masaż klasyczny, rozluźnianie powięziowe, ćwiczenia czynne, ćwiczenia na poduszce sensomotorycznej i językach, terapia punktów spustowych, terapia stawów skroniowo-żuchwowych.

Ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 do 28 maja z uczestnikiem prowadzona była praca zdalna, ćwiczenia z instruktażem doręczane były raz w tygodniu. Do stacjonarnego uczestnictwa w warsztatach powrócił on 31 maja. Okres izolacji skutkował u niego dużą nadwagą i gorszą jakością poruszania się, nogi w większej rotacji w stawach biodrowych, brak propulsji w lewej stopie. Ponad półroczna przerwa spowodowała pogorszenie się mowy uczestnika i powrót szumów usznych. Obecnie duża nadwaga w dalszym stopniu utrudnia polepszenie się jakości chodu. Poprawiło się jednak czucie stóp i ruch palucha w prawej stopie. Praca na stawach skroniowo - żuchwowych pozwoliła wyciszyć szumy uszne.

2. Uczestnik 2

Uczestniczka z epilepsją. Trójplaszczyznowe skrzywienie kręgosłupa. W badaniu stwierdza się plecy wklęsło okrągłe oraz skoliozę piersiową prawostronną. Stopy końsko-szpotałe, szpotałość kolan. Skostnienia stawowe.

1). Cel rehabilitacji: zwiększenie zakresów ruchu w stawach barkowych, poprawa koordynacji, zwracanie uwagi na samokontrolę w zachowaniu prawidłowej postawy, wzmocnienie mm. brzucha.

2). Metody: ćwiczenia czynne, równoważne, korekcyjne, koordynacyjno-ruchowe, rozciągające, stabilizacyjne, poizometryczna relaksacja mięśni, wzmocnianie mm. posturalnych.

Uczestniczka korzystała z rehabilitacji do 28 stycznia 2022 roku. Do tego czasu ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 prowadzona była praca zdalna - ćwiczenia z instruktążem doręczane były co tydzień.

3. Uczestnik 3

Uczestniczka z mpdz typu spastycznego czterokończynowego w pozycji krzeselkowej. Przykurcze przywiedzeniowo-zgięciowe w obu kończynach dolnych oraz lewej kończynie górnej. Choroba psychiczna. Uczestniczka porusza się na wózku.

1). Cel rehabilitacji: zmniejszenie napięcia mięśniowego, rozciągnięcie przykurczonych mięśni oraz poprawa zakresu ruchów we wszystkich stawach. Ogólne usprawnienie uczestniczki.

2). Metody: ćwiczenia bierne, czynno-bierne, rozciągające, oddechowe, elementy PNFu, terapia ręki spastycznej.

Ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 do 28 maja prowadzona była praca zdalna. Uczestniczka raz w tygodniu otrzymała instruktąż z ćwiczeniami. Praca w trybie stacjonarnym rozpoczęła się od 1 czerwca. Chętnie uczestniczy w ćwiczeniach jednak czasem jej współpraca z terapeutą bywa utrudniona w związku z chorobą psychiczną. Rozumie polecenia, jednak nie zawsze je wykonuje. Utrzymano dotychczasowe zakresy ruchowe.

4. Uczestnik 4

Uczestnik po urazie w obrębie CUN. Trudności w uzyskaniu prawidłowej postawy oraz prawidłowego wzorca chodu z uwagi na ograniczenie ruchomości miednicy i stawów biodrowych-zwapienia (zg. P 35 L35). Skostnienia mięśniowe stawów biodrowych. Kontakt logiczny zaburzony, rozumie komendy.

1). Cel rehabilitacji: poprawa postawy ciała, utrzymanie dotychczasowego zakresu ruchów w stawach biodrowych, ogólne usprawnienie uczestnika.

2). Metody: Ćwiczenia czynne w odciążeniu, czynne wolne, koordynacyjno-ruchowe, ogólnousprawniające, wzorce PNFu.

Ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 do końca czerwca z uczestnikiem prowadzona była praca zdalna, ćwiczenia z instruktążem doręczane były co tydzień. W sierpniu wznowiono stacjonarną rehabilitację indywidualną. Ze względów zdrowotnych jego rehabilitacja była prowadzona nieregularnie. Udało się utrzymać dotychczasową sprawność pacjenta.

5. Uczestnik 5

Uczestniczka z mpd z połowicznym niedowładem lewostronnym szczególnie nasilonym w kończynie górnej. Przewlekła padaczka. Po stronie prawej w prawej półkuli duża torbiel podpajęczynówkowa. Ręka mocno zaciśnięta w pozycji spastycznej. Przodopochylenie miednicy, pogłębiona kifoza piersiowa, zniesiona lordoza lędźwiowa (plecy okrągłe), cukrzyca.

1). Cel rehabilitacji: rozluźnienie spastycznej ręki, wzmocnienie mm. stabilizujących, poprawa faz chodu po stronie bezpośrednio zajętej, poprawa koordynacji ruchowej, usprawnianie motoryki małej, koordynacji wzrokowo-ruchowej.

2). Metody: ćw. krążeniowo-wydolnościowe, wzorce PNFu, Bobath, poizometryczna relaksacja mięśni, masaż klasyczny, ćw. koordynacyjne i proprioceptywne, ćw. czynne, rozluźnianie powięziowe.

Ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 do 14 maja z uczestnikiem prowadzona była praca zdalna, ćwiczenia z instruktążem doręczane były raz w tygodniu. Od 17 maja ponownie prowadzona była indywidualna rehabilitacja w trybie stacjonarnym, choć problemy zdrowotne uczestniczki nie pozwoliły jej na regularną rehabilitację. Udało się utrzymać dotychczasową sprawność.

6. Uczestnik 6

Uczestnik z mpd. płaskostopie, kolana koślawe, zniesiona lordoza lędźwiowa, kifoza piersiowa pogłębiona.

1). Cel rehabilitacji: korygowanie ustawienia kkd, wzmocnienie mm. pośladkowych, korygowanie prawidłowych krzywizn kręgosłupa, rozciągnięcie m. piersiowego wielkiego.

2). Metody: ćw. korekcyjne, Bobath, poizometryczna relaksacja mięśni, ćwiczenia czynne.

Praca zdalna była prowadzona do 15 lutego, ćwiczenia z instruktążem doręczane były co tydzień. Po tym okresie prowadzona była z uczestnikiem indywidualna rehabilitacja w trybie stacjonarna. Poprawie uległa koordynacja i czucie głębokie. Potrafił sam skorygować swoje stopy, postawić całe ich powierzchnie podczas chodu wywołując propulsję. Uczestnik zakończył uczestnictwo w warsztatach i tym samym w rehabilitacji 3 grudnia 2021 roku.

7. Uczestnik 7

Uczestnik z mpd. W przebiegu schorzenia występuje porażenie spastyczne czterokończynowe ze szczególnym uwzględnieniem kończyn dolnych. Przykurcze zgięciowe w stawach biodrowych i kolanowych. Leczony operacyjnie- plastyka wielopoziomowa ścięgien kkd. Dodatkowo stwierdza się plecy okrągłe i skoliozę jednołukową prawostronną. Uczestnik porusza się na wózku.

Cel rehabilitacji: Rozciągnięcie przykurczonych mięśni, zwiększenie ruchów we wszystkich stawach, korygowanie wady postawy ciała, wzmocnienie mięśni posturalnych ciała (pośladkowe, mm. brzucha). Nauka utrzymania się w klęku bez pomocy terapeuty oraz nauczenie się oddychania torem piersiowym. Rozbicie zrostów na brzuchu. Samodzielne stawanie przy balkoniku.

Metody: ćwiczenia czynno-bierne, prowadzone czynne wolne, czynne z oporem, rozciągające, oddechowe, koordynacyjno- ruchowe, stabilizacyjne, priopriorecepcji, wzorce PNFu, korygujące. Ćwiczenia z przyrządami (gumy thera band, piłki). Bobath.

Ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 do 15 lutego z uczestnikiem prowadzona była praca zdalna- ćwiczenia z instruktażem doręczane były co tydzień. Później prowadzona była ponownie indywidualna rehabilitacja, w której osiągnięto poprawę siły mięśniowej w kkg- 4 w skali Lowetta. Uczestnik chętnie ćwiczy z gumami poprawiając przy tym swoją postawę ciała i koordynację ruchową.

8. Uczestnik 8

Uczestniczka z mpd. Przykurcze zgięciowe stawów biodrowych i kolanowych w przebiegu cztero kończynowego porażenia spastycznego. Zniekształcenia stóp, skostnienia mięśniowe stawów biodrowych. Leczona operacyjnie, plastyka wielopoziomowa ścięgien kkd. Miednica w przodopochyleniu. Zaburzony prawidłowy wzorzec chodu. W czerwcu 2019 r. całkowita alloplastyka stawu biodrowego prawego. Nadwaga.

1). Cel rehabilitacji: poprawa zakresów ruchu w stawach biodrowych i kolanowych oraz poprawa funkcji życia dnia codziennego (nachylanie się, chodzenie, pokonywanie przeszkód, itp.).

2). Metody: ćwiczenia czynne w odciążeniu, czynne wolne, ogólnousprawniające, poizometryczna relaksacja mięśni, masaż klasyczny, ćw. koordynacyjno-ruchowe, prioprioreceptywne, stabilizacyjne, praca na bliznach, rozluźnianie powięzi, Bobath.

Ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 do 15 lutego z uczestnikiem prowadzona była praca zdalna- ćwiczenia z instruktażem dostarczane były raz w tygodniu. Następnie została przywrócona rehabilitacja indywidualna w trybie stacjonarnych. Uczestniczka wróciła z dużą nadwagą i z gorszą jakością chodu. Jednak obecnie udało się jej zrzucić zbędne kilogramy, co polepszyło zakresy ruchomości w stawach kończyn dolnych, jak i jakość chodu. Po masażach pleców rozluźnieniu uległy mięśnie kręgosłupa, co wpływa na lepszą postawę ciała.

9. Uczestnik 9

Uczestniczka po przebytych udarze. Blizna po operacji na cieśni nadgarstka. W 2018 roku wycięcie węzłów chłonnych z prawej jamy pachowej.

1). Cel rehabilitacji: utrzymanie prawidłowego zakresu zgięcia w st. barkowym prawym oraz utrzymanie pozostałych zakresów ruchów, niedopuszczanie do powstawania obrzęków limfatycznych.

2). Metody: ćwiczenia czynne wolne, czynne z przyrządami, praca wzorcami PNF, Bobath, opracowanie blizny, masaż limfatyczny, kinesiotaping

Ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 do 15 lutego z uczestniczką prowadzona była praca zdalna- ćwiczenia z instruktażem doręczane były co tydzień. Po tym okresie przywrócono rehabilitację indywidualną prowadzoną w trybie stacjonarnym. W dalszym ciągu

nie obserwuje się nawrotów obrzęków. Ustąpiły zawroty i bóle głowy. Poprawie uległ chwyt ręki i ruchy precyzyjne palców.

10. Uczestnik 10

Uczestniczka z mpd. W przebiegu choroby występuje porażenie spastyczne czterokończynowe, skolioza jednołukowa prawostronna oraz trudności w koordynacji wzrokowo-ruchowej. Leczona operacyjnie- plastyka wielopoziomowa ścięgien kkd oraz korekcja skoliozy. Przykurcze wyprostne w stawach kolanowych i biodrowych oraz zgięciowe w stawach łokciowych. W kończynach górnych wzmożone napięcie w stawach dystalnych utrudnia zadania motoryki małej. Uczestniczka porusza się na wózku. Bruksizm.

1). Cel rehabilitacji: zmniejszenie napięcia mięśniowego, korekcja postawy ciała, poprawa koordynacji wzrokowo-ruchowej, zwiększenie zakresu ruchów w kkd i kkg oraz wzmocnienie mm. głębokich. Rozluźnienie mm. twarzy i żuchwy. W dalszym etapie uzyskanie funkcji chodu przy pomocy chodzika rehabilitacyjnego.

2). Metody: ćwiczenia czynne, czynno-bierne, prowadzone, równoważne, prioprioreceptywne, rozciągające, oddechowe, elongacja, elementy PNFu, masaż klasyczny, pionizacja, praca na bliznach, rozluźnianie powięzi, rozluźnianie powięzi, terapia skroniowo-żuchwowa

Ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 do 15 lutego z uczestnikiem prowadzona była praca zdalna- ćwiczenia z instruktażem doręczane były co tydzień. Później wznowiono indywidualną rehabilitację w trybie stacjonarnym. Obecnie potrafi ona skoordynować ruchy głowy, wzroku i kończyny górnej. Mięśnie prowadzą pracę koncentryczną i ekscentryczną w kończynach dolnych. Uczestniczka zawsze chętnie bierze udział w ćwiczeniach.

11. Uczestnik 11

Uczestniczka z mpd. W przebiegu schorzenia występuje porażenie spastyczne czterokończynowe ze szczególnym uwzględnieniem kończyn dolnych. Przykurcze przywiedzeniowo-zgięciowe w stawach biodrowych oraz zgięciowe w stawach kolanowych. Zniesione ruchy czynne w stawach skokowych oraz halluxy. Leczona operacyjnie- plastyka wielopoziomowa ścięgien kkd. W kończynach górnych wzmożone napięcie szczególnie w stawach dystalnych co utrudnia zadania motoryki małej. Skolioza jednołukowa lewostronna. Uczestniczka porusza się na wózku.

1). Cel rehabilitacji: zmniejszenie napięcia mięśniowego, przeciwdziałanie pogłębianiu się wadliwej postawy ciała (skoliozy), poprawa koordynacji wzrokowo-ruchowej, zwiększenie zakresu ruchów zwłaszcza w stawach dystalnych kończyn górnych i kończyn dolnych, praca nad chwytaniem ręki, wzmocnianie mięśni posturalnych ciała, doskonalenie prawidłowego chodu o balkoniku.

2). Metody: ćwiczenia czynno-bierne, czynne wolne, prowadzone, równoważne, prioprioreceptywne, koordynacyjno-ruchowe, rozciągające, elementy PNFu, Bobath, masaż klasyczny, masaż bańką chińską, pionizacja, praca na bliznach, kineziotaping, ćwiczenia z przyrządami (piłki, dysk sensomotoryczny), rozluźnianie powięzi.

Ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 do 15 lutego z uczestnikiem prowadzona była praca zdalna- ćwiczenia z instruktażem doręczane były co tydzień. Od 16 lutego kontynuowana była praca indywidualna z uczestnikiem. Utrzymano zakresy ruchów i siłę mięśniową. Skolioza nie uległa pogłębieniu. Pionizowana i stawiana przy balkoniku, porusza się przy asekuracji terapeuty. Wypełnia wszystkie polecenia i stara się dokładnie wykonywać wszystkie ćwiczenia.

Uczestnik 12

Uczestnik po dawno przebytych zatruciu grzybami halucynogennymi z następowym zatrzymaniem krążenia i niedotlenieniowym uszkodzeniem mózgu. Rozległe zaniki korowo-podkorowe, uszkodzenie mózdzku. Po przebytych zawale mięśnia sercowego. Cechy parkinsonizmu oraz podejrzenie mikroudarów. Niedowład połowiczny – spastyczny lewostronnie, silniej w kończynie górnej. Afazja. Chód drobnymi kroczkami. Siła mięśniowa prawidłowa. Problem z ruchami precyzyjnymi i przekraczaniem linii środkowej ciała, jak również z zachowaniem equilibrium- uczestnik przechyla się na stronę lewą. Płytki oddech, problem z wdechem.

1). Cel rehabilitacji: poprawa funkcji chodu w każdej jego fazie z równoczesną koordynacją ruchów tułowia. Praca nad odnalezieniem linii środkowej ciała, jak i z przekraczaniem tej linii głównie strony bezpośrednio zajętej. Praca nad ruchami precyzyjnymi.

2). Metody: neuromobilizacja, PNF, Bobath, ćw. oddechowe.

Uczestniczył w Warsztatach i korzystał z rehabilitacji do 29 stycznia 2021 roku. Do tego czasu ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 prowadzona była praca zdalna- ćwiczenia z instruktażem doręczane były co tydzień.

13. Uczestnik 13

Uczestnik z mpd z niedowładem czterokończynowym. Komunikacja werbalna. Epilepsja. Leczony operacyjnie- plastyka ścięgien i mm kkd. Porusza się na wózku. Zachowały się u niego odruchy pierwotne, między innymi odruch spadochronowy. Zaburzona motoryka.

1). Cel rehabilitacji: wzmocnienie mm. posturalnych, wzmocnienie mm. kkg, uzyskanie lepszej ruchomości w st. biodrowych – zwłaszcza wyprost, poruszanie się na czworaka.

2). Metody: Bobath, wzorce PNFu, ćw. czynne wolne, rozluźnianie powięzi.

Ze względu na sytuację związaną z pandemią Covid-19 do 15 lutego z uczestnikiem prowadzona była praca zdalna- ćwiczenia z instruktażem doręczane były co tydzień. Później kontynuowano terapię indywidualną w trybie stacjonarnym. Uczestnik poprawił swoją koordynację ruchową. Sam przyjmuje pozycję w klęku bez podparcia z niewielką pomocą terapeuty. Chętnie ćwiczy i uczestniczy w zajęciach wykonując wszystkie polecenia terapeuty.

III. Ogólne założenia Warsztatów Terapii Zajęciowej w Nowogardzie.

Warsztat Terapii Zajęciowej w roku 2021 realizował zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego funkcjonowania w życiu codziennym i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Realizacja tych zadań odbywała się poprzez:

- ogólne usprawnianie,
- rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, zaradności osobistej,
- rehabilitację społeczną i zawodową,
- rozwój psychofizyczny,
- rehabilitację ruchową,
- trening ekonomiczny,
- współpracę ze środowiskiem rodzinnym,
- zajęcia integracyjne w WTZ oraz poza warsztatem.

IV. Efekty oddziaływań terapeutycznych i rehabilitacyjnych WTZ w Nowogardzie.

Efekty rehabilitacji i terapii są oceniane w trzech sferach:

1. Zaradność osobista oraz samodzielność wykonywania czynności życia codziennego.

Trening umiejętności praktycznych to jedna z form wsparcia, która polega na nabywaniu, rozwijaniu i zwiększaniu samodzielności uczestników w zakresie czynności dnia codziennego. Poprzez systematyczny trening zaradności osobistej dziewięciu uczestników opanowało podstawowe czynności przydatne w życiu codziennym, w tym siedem osób nabrało wprawy w zmiataniu i myciu podłogi używając odpowiednich do tego narzędzi i środków czystości. Jedna osoba na miarę swoich możliwości (z dysfunkcją kończyn górnych) nabyła umiejętność zmiatania podłogi, wycierania stołu i podlewania kwiatów. Jedna wyćwiczyła umiejętność samodzielnego zdejmowania odzieży wierzchniej. Dwunastu uczestników poczyniło postępy z zakresu dbania o swój estetyczny wygląd, z czego sześć osób przestrzega i stosuje zasady higieny osobistej poprzez codzienne wykonywanie czynności higienicznych używając kosmetyków do tego przeznaczonych, np. mydła, dezodorantów czy pianki do golenia. Sześciu uczestników dba o wygląd zewnętrzny i estetykę ubioru. Jedenastu uczestników nabyło umiejętności kulinarne, z czego jedna osoba samodzielnie przygotowuje posiłek składający się z dwóch dań, jedna prawidłowo doprawi zupę czy sos, z zachowaniem kolejności wykonywania czynności uzyskując pożądaną efekt, a osiem osób udoskonaliło umiejętność przygotowania prostego posiłku jakim są kanapki, w tym jedna z nich w obecności instruktora przygotowuje danie obiadowe. Dwie osoby udoskonaliły czynności krojenia i obierania warzyw poprzez udział w dodatkowych zajęciach w pracowni gospodarstwa domowego. Dwie osoby przestrzegają ogólnych zasad higieny podczas przyrządzania posiłków i dbają o porządek i estetykę najbliższego otoczenia. U jednej osoby wyrobiono nawyk odnoszenie po sobie naczyń i sztućców po posiłku, a dwóm osobom wpojono podstawowe zasady nakrywania do stołu i prawidłowego podania posiłku. Jedna osoba nabyła umiejętność obsługi zmywarki. Poprzez codzienny udział w zajęciach dziewięciu uczestników wzmocniło poczucie obowiązku, dyscypliny i punktualności, czterech z nich nabyło umiejętność pracy pod presją czasu.

2. Rehabilitacja społeczna (socjalizacja).

Prowadzone zajęcia z komunikacji interpersonalnej posłużyły rozwojowi umiejętności dialogu, jedna osoba swobodnie poczuła się w nawiązaniu kontaktów interpersonalnych przekazując informacje zgodnie z poleceniem instruktora, jedna nabyła pewności siebie i zaczęła krótko bez skrupowania relacjonować różne zdarzenia z życia codziennego, dwie osoby nabyły umiejętność rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach międzyludzkich. Treningi prowadzone w ramach socjalizacji pozwoliły na rozwój odpowiednich zachowań społecznych, podczas których jedna osoba nabyła umiejętność odpowiedniego zachowania się w miejscach publicznych, a dwie osoby poczyniły duże postępy w pracy nad samym sobą kontrolując swoje negatywne emocje. Poprzez czynne uczestnictwo w zajęciach grupowych dziewięć osób nabyło umiejętności współpracy w zespole, w tym osiem osób potrafi rozdzielić zakres obowiązków podczas wykonywania zadania wspierając przy tym osoby wymagające pomocy, jedna osoba nabyła postawę, która sprzyja integracji z osobami pełnosprawnymi. Dwie osoby nabyły umiejętność planowania pracy własnej i wykazują odpowiedzialność za powierzone zadanie. U dwóch osób zaobserwowano wzrost samooceny i poczucia własnej wartości. Dwie osoby nabyły pewności siebie, w tym jedna nauczyła się pokonywać lęk przed nowym wyzwaniem, jedna mimo lęku stara się pokonywać własne słabości. Dwie osoby nabyły poczucie niezależności oraz przekonanie, że potrafią poradzić sobie z codziennymi wyzwaniami.

3. Rehabilitacja zawodowa.

W ramach prowadzonej rehabilitacji zawodowej dwoje uczestników opanowało niezbędne umiejętności do podjęcia zatrudnienia, w tym jedna podjęła zatrudnienie w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Goleniowie, druga na otwartym rynku pracy.

W ramach rehabilitacji zawodowej w poszczególnych pracowniach podejmowanych jest szereg działań, które rozwinęły kompetencje i umiejętności pracownicze w odpowiednich kierunkach zawodowych. Jedna osoba nabrała większej śmiałości podczas pracy na komputerze, przez co nauczyła się odpowiednio odczytywać komunikaty, korzystać ze stron edukacyjnych, a także umiejętnie wyszukać informacji korzystając z przeglądarki internetowej. Jedna osoba nabyła umiejętność formatowania tekstu oraz grafiki w programie Microsoft Word. Dwie osoby prawidłowo korzystają ze sprzętu elektronicznego, w tym: drukarki, skanera i rzutnika multimedialnego. Dwie osoby potrafią pracować w programie Microsoft Power Point tworząc prezentację w postaci pokazu slajdów. Trzy osoby nabyły umiejętności z zakresu organizacji pracy, w tym jedna samodzielnie zorganizuje swoje stanowisko pracy i podejmuje decyzje odnośnie wyboru materiału jakim chce pracować, dwie przygotowują i dbają o swoje miejsce pracy. Jedna osoba rozwinęła swoją sprawność motoryczną poprzez szkic oraz malowania na płótnie. Tworzenie kartek okolicznościowych z wykorzystaniem maszynki „Sizzix- Big Shot” opanowały dwie osoby, w tym jedna prawidłowo potrafi połączyć je z innymi technikami dekorowania. Dwie osoby zapoznały się z nową techniką wyklejania obrazu diamentami. Dwie osoby nabyły umiejętność użycia szlifierki oscylacyjnej oraz umiejętność malowania powierzchni drewnianych. Jedna osoba nauczyła się szlifowania otworów przy użyciu tokarki do drewna. Jedna osoba wykazuje większą aktywność oraz postęp w obsłudze urządzeń kuchennych. Cztery osoby

wyrobiły nawyk zakładania odzieży ochronnej podczas przyrządzania i wydawania posiłku. Szesnaście osób rozwinęło cechy charakteru niezbędne podczas pracy: jedna osoba wyrobiła nawyk samodyscypliny, troje uczestników nabyło umiejętność pracy w zespole, jedna osoba nabyła cechę wytrwałości doprowadzając powierzone zadanie do końca, dziesięć osób nabyło wiedzę na temat planowania i organizowania pracy własnej, jedna osoba wrobiła nawyk systematycznego uczestnictwa w zajęciach.

V. Dodatkowe formy rehabilitacji i terapii.

1. Rehabilitacja rękowa.

Zajęcia prowadzone były w formie indywidualnej i grupowej. Wszyscy uczestnicy brali udział w gimnastyce porannej, w ćwiczeniach relaksacyjno-koncentrujących, w grach i zabawach ruchowych oraz zajęciach ze stepu przy muzyce. Osoby z zaleceniem lekarskim były poddawane indywidualnej rehabilitacji zgodnie z zaleceniami specjalisty. Osoby chętne brały udział w zajęciach oraz zawodach sportowych.

2. Spotkania kulturalne (kino, teatr).

Uczestnicy warsztatu wraz z opiekunami korzystali z każdej nadarzającej się okazji do udziału w wydarzeniach kulturalnych, które rozwijają zmysł piękna, wrażliwości i poczucia estetyki.

3. Filmoterapia.

W okresie sprawozdawczym uczestnikom wyświetlono reportaże, filmy i programy o tematyce: informacyjnej, historycznej, rozrywkowej, biograficznej i ekologicznej pobudzające syntonię z otoczeniem.

4. Zajęcia integracyjne.

Uczestnicy korzystali z każdej możliwej okazji, aby czynnie uczestniczyć w życiu społecznym. Podopieczni doskonalili poziom integracji oraz poznawali siebie poprzez wspólny udział w zajęciach integracyjnych. Mieli możliwość zawierania nowych znajomości i doświadczania nowych sytuacji. Zajęcia te miały na celu budowanie pewności siebie, motywowania do podejmowania kontaktów interpersonalnych oraz angażowania się w życie publiczne, umożliwienie podopiecznym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym i towarzyskim.

5. Biblioterapia.

Uczestnicy brali udział w czytaniu na głos oraz słuchaniu literatury (słuchowisk). Powyższe zaskutkowało poprawą umiejętności czytania, poszerzeniem zasobu słownictwa, pobudzeniem wyobraźni i kreatywności u części uczestników warsztatu.

6. Muzykoterapia.

Uczestnicy brali czynny udział w muzykoterapii, która oddziaływała pozaintelektualnie, pobudzała i porządkowała emocje, redukowała trudności, ułatwiała współpracę, nawiązanie kontaktów, ograniczała konflikty i dawała możliwość rozładowania wewnętrznych napięć.

7. Ogrodnictwo i silwoterapia.

W sezonie wiosennym organizowane były zajęcia związane z plewieniem i podlewaniem rabatek, koszeniem i grabieniem trawnika. Kontakt z pięknem natury i efekty starań dawały dużą satysfakcję i motywację do dalszego zaangażowania.

8. Współpraca z rodzicami.

Nieodzownym elementem rehabilitacji była współpraca z rodzicami i opiekunami uczestników. Odbywała się w formie telefonicznej, korespondencyjnej i osobistej rozmowie indywidualnej.

9. Zajęcia z psychologiem.

Uczestnicy i opiekunowie korzystali z indywidualnej konsultacji z psychologiem.

VI. Informacja o decyzjach podjętych przez Radę Programową WTZ w Nowogardzie.

1. Skład rady programowej:
  - 1) Kierownik Warsztatu,
  - 2) Instruktorzy terapii zajęciowej,
  - 3) Specjalista do spraw rehabilitacji (rehabilitant),
  - 4) Psycholog.
2. Zadania rady programowej:
  - 1) kwalifikowanie kandydatów do uczestnictwa w Warsztacie,
  - 2) opracowywanie indywidualnych programów terapii i rehabilitacji dla poszczególnych uczestników warsztatu i jego modyfikacja w miarę potrzeb oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich realizację,
  - 3) nie rzadziej niż raz na pół roku dokonywanie oceny indywidualnych efektów rehabilitacji i terapii,
  - 4) raz w roku przeprowadzanie okresowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji i terapii,
  - 5) co trzy lata dokonywanie kompleksowej oceny realizacji IPRiT,
  - 6) ustalanie składów osobowych poszczególnych grup terapeutycznych,
  - 7) wyrażanie opinii na temat przyznawania i wydatkowania środków treningu ekonomicznego,
  - 8) udzielanie informacji i wsparcia opiekunom i rodzicom uczestników,
  - 9) przyznawanie nagród dla uczestników wyróżniających się zaangażowaniem i postępami w realizacji IPRiT (pochwała słowna, wyróżnienie na forum, dyplomy, nagrody rzeczowe, wyjazdy i wyjścia),
  - 10) podejmowanie decyzji o skreśleniu uczestników z listy Warsztatu.

Zebrania rady programowej odbywały się raz w miesiącu i były udokumentowane w formie sprawozdania. Posiedzenia Rady Programowej WTZ w Nowogardzie miały charakter organizacyjny oraz obejmowały kwestię wysokości środków treningu ekonomicznego dla poszczególnych uczestników.

W roku sprawozdawczym 2021 Rada Programowa przeprowadziła okresową, półroczną i roczną ocenę postępów w rehabilitacji każdego uczestnika. Działania te dotyczyły rehabilitacji ogólnej i zawodowej. Pomimo odmienności przypadków oraz różnic w osiągnięciach i postępach, w większości przypadkach pozytywnie oceniono wyniki realizacji Indywidualnych Programów Rehabilitacji, tylko w jednym przypadku stwierdzono brak postępów w rehabilitacji zawodowej i społecznej spowodowane pogorszeniem stanu zdrowia uczestnika.

W dalszym ciągu konieczne jest obserwowanie zachowań i postaw uczestników, aby bezustannie wpływać na podtrzymanie nabytych umiejętności i stymulować ich do dalszego rozwoju i aktywności. Ponadto należy monitorować zmieniające się potrzeby i możliwości psychofizyczne podopiecznych, aby dostosować założenia programowe do potrzeb osób biorących udział w zajęciach.

W okresie sprawozdawczym 3 uczestników zmieniło pracownię, Warsztat opuściło 6 uczestników i do Warsztatu przyjęto 6 nowych osób. W wyniku kontroli przeprowadzonej przez PCPR w Goleniowie w dniu 18.02.2022 r. stwierdzono uchybienia polegające na nieprzestrzeganiu procedury uzgodnienia przyjęć nowych uczestników. Niemniej jednak, w wyniku kontroli stwierdzono, że wszystkie nowo przyjęte osoby spełniały warunki do uczestnictwa w terapii zajęciowej, tj. posiadały ważne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej. Wobec powyższego wynik kontroli był pozytywny z uchybieniami i zaleceniem, aby w uzgodnieniu z PCPR przyjmować oraz zatwierdzać zgłoszenia osób do uczestnictwa w WTZ oraz regularnie informować PCPR o mających wpływ na funkcjonowanie w WTZ zdarzeniach.

Kierownik
Warsztatów Terapii Zajęciowej
w Nowogardzie
Jolanta Gawlicka

Warsztat Terapii Zajęciowej w Nowogardzie

Lp.	Nazwa kosztowydziału	Plan finansowy na 2021r	Plan po zmianach	Środki Powiatu (Dotacje)	Własne	Środki PFRON	Środki wydatkowane razem w I kwartale	Środki wydatkowane razem w II kwartale	Środki wydatkowane razem w III kwartale	Środki wydatkowane razem w IV kwartale	Środki wydatkowane razem w 2021r	pozostało do wydania
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Wynagrodzenia pracowników	477 500,00	477 500,00	47 750,00		429 750,00	112 432,93	111 909,17	117 340,96	135 816,94	477 500,00	-
	dodatkowe wynagrodzenie roczne pochodzące od wynagrodzeń											
	Koszty dotyczące funkcjonowania warsztatu w tym:	125 000,00	118 954,00	11 895,40		107 058,60	18 027,99	21 875,33	26 629,91	52 621,37	118 954,00	
	zakup materiałów						1 128,09	1 799,11	6 296,38	11 530,77	20 744,92	
	zakup energii						4 530,70	2 069,82	2 982,91	15 993,46	25 576,89	
	usługi materialne						12 368,03	17 806,40	17 360,62	25 097,14	72 632,19	
	Koszty dobowe uczestników lub koszty eksploatacji samochodu związane z realizacją programu rehabilitacji i niezbędnej obsługi działalności warsztatu	49 500,00	49 500,00	4 950,00		44 550,00	13 500,00	13 500,00	9 000,00	13 500,00	49 500,00	
4.	Koszty ubezpieczenia uczestników warsztatu	400,00	285,00	26,50		238,50			285,00		265,00	
5.	Koszty ubezpieczenia mienia warsztatu	1 000,00	846,00	84,60		761,40			846,00		846,00	
6.	Koszty kieszonkowego, o którym mowa w § 13 rozporządzenia	27 800,00	27 800,00	2 780,00		25 020,00	4 387,00	9 514,00	6 288,50	7 650,50	27 800,00	
7.	Koszty wycozczeń organizowanych dla uczestników warsztatu	10 000,00	10 000,00	1 000,00		9 000,00		2 266,00	7 734,00		10 000,00	
8.	Koszty materiałów do terapii w pracowniach, w tym:	25 000,00	26 000,00	2 600,00		23 400,00	579,96	4 815,20	7 268,61	13 342,23	26 000,00	
	w pracowni gospodarstwa domowego	18 000,00	18 000,00	1 800,00		16 200,00	246,31	3 873,09	3 876,74	10 003,86	18 000,00	
	5 000,00	5 000,00	1 033,50			9 301,50		100,00	4 920,60	5 414,40	10 335,00	
9.	Zakup wyposażenia	2 000,00	2 000,00	200,00		1 800,00	310,00		1 590,00		2 000,00	
10.	Koszty szkolenia	723 200,00	723 200,00	72 320,00		650 880,00	149 211,28	163 779,70	181 863,58	228 345,44	723 200,00	
RAZEM												
	Data przekazania środków do WZ					Plan						
	Środki otrzymane z PFRON od początku roku			650 880,00		650 880,00	162 720,00	162 720,00	162 720,00	162 720,00	650 880,00	Zwrócone do PFRON
	Środki z Powiatu			72 320,00		72 320,00	18 091,00	18 091,00	18 091,00	18 078,00	72 320,00	0
	Inne źródła (Stowarzyszenie)			0,00		0,00						
	Naliczone odsetki od środków na rachunku bankowym WZ											
	Razem środki na działalność WZ			723 200,00		723 200,00	180 801,00	180 801,00	180 800,00	180 798,00	723 200,00	0
	Liczba uczestników warsztatu ogółem						30	30	30	30		
	w tym:											

Grupa	I	II	III	IV	V
Grupa I	6	6	6	6	6
Grupa II	6	6	6	6	6
Grupa III	6	6	6	6	6
Grupa IV	6	6	6	6	6
Grupa V	6	6	6	6	6

Stan zatwierdzenia (w etatach)

KIEROWNIK ZESPOŁU
ds. Organizacji i Rehabilitacji
Osób Niepełnosprawnych i Świadczeń

Sylvia Nadolska

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Goleniowie

dr inż. Anđżelika Retmańczyk

**ROZLICZENIE ROCZNE KWOT UZYSKANYCH ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW
I USŁUG WTZ W 2021R.**

Załącznik nr 2

	Przychody ze sprzedaży	Rozchód – środki wydatkowane na integrację społeczną	Pozostałe środki do wydatkowania
1	2	3	4
Srodki niewydatkowane w 2019r.	9 796,82		
I kwartał	450,00	,00	
II kwartał	1 079,00	,00	
III kwartał	804,00	642,00	
IV kwartał	5 164,00	293,99	
Narastająco od początku roku / Stan na koniec roku	17 293,82	935,99	16 357,83

GŁÓWNA KSIĘGOWA

mgr Irena Lambrecht

KIEROWNIA ZESPOŁU
ds. Organizacyjnych, Rehabilitacji
Osób Niepełnoprawnych i Świadczeń

Sylvia Nadalska

DYREKTOR

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Goleniowie

dr inż. Andżelika Retmańczyk